

Økonomi- og indenrigsminister Margrethe Vestagers talepapir

Det talte ord gælder

Anledning: **Åbent samråd i Kommunaludvalget**

Tid og sted: **Kl. 14.30, den 9. februar 2012**

Indledning

Først vil jeg gerne takke for invitationen til at gøre rede for regeringens holdning til kommunale tilkøbsydelse.

[Tilkøb og regeringsgrundlaget – spørgsmål A]

Spørgeren ønsker en gennemgang af de overvejelser, som regeringen har gjort sig om kommunale tilkøbsydelse i forbindelse med udarbejdelsen af regeringsgrundlaget.

Regeringen består af 3 partier med forskellige synspunkter på en række områder. Regeringsgrundlaget indeholder en række kompromisser.

Facit er, som det fremgår af mine tidligere svar på en række spørgsmål om tilkøbsydelse fra selvsamme spørger, at det ikke er regeringens politik, at kommunerne skal have mulighed for at tilbyde tilkøbsydelse.

[Tilkøb og konkurrenceforvridning – spørgsmål C]

Lad mig forklare hvorfor:

Kommunerne er ikke virksomheder, der skal sælge serviceydelser for at nå en bundlinje. Det er netop det, som er essensen.

Hvis kommunerne får almindelig adgang til at udbyde kommunale tilkøbsydelser, er der risiko for, at skatteborgerpenge anvendes til at holde prisen nede på et tilkøbsmarked.

Og det kan have en konkurrenceforvridende effekt i forhold til private virksomheder, der leverer tilsvarende serviceydelser. En sådan situation er ikke fair konkurrence i forhold til private virksomheder.

Der er således væsentlige konkurrencemæssige aspekter forbundet med en tilkøbsordning, og det hensyn vejer tungt i regeringens samlede vurdering.

Desuden kan der være risiko for en udhulning af kerneydelsen med henvisning til, at borgeren selv kan købe mere. Eller der kan være risiko for, at der sker standardglidning opad, fordi der opstår ønske om, at de tilkøbte ydelser skal være gratis.

[Tilkøb og omkostningseffektivitet – spørgsmål B]

I og med at det ikke er regeringens politik at give kommunerne almindelig adgang til at tilbyde tilkøbsydelser, er det ikke rigtig relevant for regeringen at forholde sig til, hvordan man kan sikre tilkøbsydelser på en omkostningseffektiv måde.

For mig er det vigtigste, at den offentlige service leveres på en måde, der sikrer både kvalitet og effektivitet.

[Tilkøb og omkostningseffektivitet ved at have 2 leverandører til 2 ens mindre ydelser – spørgsmål D]

Men der bliver også spurgt til, om det vil være samfundsøkonomisk omkostningseffektivt at have 2 leverandører til 2 ens mindre ydelser.

Nu er det sådan, at frit valg i en række tilfælde netop er kendetegnet ved, at der er flere leverandører til ens mindre ydelser, fx praktisk hjælp til borgere med ret til frit valg af leverandør efter serviceloven.

Jeg vil gerne nævne her, at regeringen arbejder på at forenkle reglerne på hjemmehjælpsområdet. Vi ønsker at fjerne de proceskrav, der måtte vanskeliggøre kommunernes tilrettelæggelse af ældreplejen på en hensigtsmæssig måde samtidig med, at de ældre sikres valgmuligheder.

Arbejdet er endnu i sin vorden. Jeg har derfor af gode grunde ikke mulighed for at sige mere på nuværende tidspunkt.

Jeg hører imidlertid i spørgsmålet et argument om, at når den kommunale medarbejder alligevel er ude hos den ældre, så vil det være mest effektivt, hvis den kommunale medarbejder så lige kan lave tilkøbsydelser.

Men så enkelt er det ikke. Som jeg har nævnt, kan der følge andre problemer med. Næmlig bl.a. risikoen for konkurrenceforvridning, krydssubsidiering og en udhulning af kerneydelsen.

[Tilkøb og muligheden for at få transformeret den visiterede ydelse til et beløb – spørgsmål E]

Til sidst bliver der spurgt til, om regeringen vil overveje muligheden for at give borgeren en ret til at få den visiterede ydelse transformeret til et beløb, som man derefter vil kunne lade indgå i betalingen af en samlet ydelse [visiteret ydelse plus tilkøb].

Nu bliver det måske lidt teknisk. Men kommunerne har faktisk siden 1. juli 2009 haft mulighed for at tilbyde borgere at modtage hjælpen i form af et såkaldt servicebevis, hvis de er visiteret til personlig og praktisk hjælp eller madservice.

Et servicebevis giver borgeren en købsret til visiteret hjælp. Borgeren kan med servicebevisets værdi i hånden selv ansætte en leverandør til udførelsen af hjælpen.

Der kan ikke være kontante midler mellem borger og hjælper eller virksomhed inden for servicebevisets rammer.

Men som det gør sig gældende på andre områder, hvor en borger modtager sin visiterede hjælp fra en privat leverandør, kan borgere, der har en servicebevisordning, købe sig til ekstra ydelser hos deres leverandør.

Det sker på helt privat basis.

[Tilkøb og frikommuner]

Jeg vil endelig gerne tilføje, at spørgsmålet om tilkøbsydelse også er blevet bragt på bane i forbindelse med frikommuneforsøget.

Som bekendt gav regeringen 1. januar i år bolden op til de 9 frikommuner. Hen over de næste 4 år får de mulighed for at afprøve nye måder at gøre tingene på i kommunerne. Regeringen vil bl.a. gennem frikommuneforsøgene give størst mulig frirum til at teste nye løsningsmodeller.

Der er flere frikommuner, som har søgt om tilladelse til at gennemføre forsøg med kommunale tilkøbsydelser, fx mulighed for at levere tilkøbsydelser inden for praktisk hjælp og personlig pleje.

Vi vurderer naturligvis alle ansøgninger i frikommuneforsøget meget nøje.

Man skal altid være parat til at lade sig udfordre på sine holdninger – det gælder også for regeringen. Og jeg er naturligvis ikke blind for, at der kan være nogle interessante aspekter ved tilkøb.

Der kan være mulighed for større fleksibilitet for den kommunale udbyder med hensyn til at levere forskellige ydelser til borgerne og i det hele taget et øget handlerum for kommunerne. I visse tilfælde kan der også være mulighed for, at borgeren, som både ønsker at aftage kerneydelsen og den tilkøbte ydelse, kan undgå at skifte leverandør i den forbindelse.

Selvom jeg er af den opfattelse, at disse forhold ikke kan opveje de generelle ulemper ved tilkøb, vil regeringen derfor overveje, om der i frikommuneforsøget kan laves nogle forsøg med tilkøb. Sådanne forsøg må i givet fald hvile på nogle helt centrale principper, bl.a. at der ikke sker en konkurrenceforvridning eller en forringelse af kerneydelsen.